

Een doos gecodeerde brieven brengt een jonge CIA-agente
op het spoor van haar lang vermiste vader.

Katherine Reay

DE BRIEVEN UIT BERLIJN

ROMAN

Katherine Reay

De brieven uit Berlijn

Roman

Vertaald door Rosalyn van Moorselaar

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Vertaling: Rosalyn van Moorselaar
Ontwerp omslag: DPS
Lay-out binnenwerk: Crius Group

ISBN 978 90 297 3867 5
ISBN 978 90 297 3868 2 (e-book)
NUR 302
www.kokboekencentrum.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *The Berlin Letters* bij Harper Muse, een imprint van HarperCollins Focus LLC, USA. Published by arrangement with Harper Muse, a division of HarperCollins Focus LLC, USA.

© 2024 Katherine Reay

© 2025 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Proloog

Monica Voekler

Oost-Berlijn, Duitsland

Zondag 13 augustus 1961

Het gerinkel van de telefoon maakte een einde aan haar dromen.

Terwijl Haris kreunend uit bed klom, voelde Monica de koele lucht op haar huid. Vandaag zou weer een warme dag worden, al was dat nog niet voelbaar. Het was nog niet helemaal licht. Het was te donker voor de telefoon of om op te staan. Te donker voor elke andere activiteit dan slapen.

Ze ging rechtop zitten en keek naar de wekker, maar ze kon de zwarte wijzers niet onderscheiden van het diepe grijs in de kamer.

Was het Luisa?

Monica hief haar kin en sloot haar ogen om te luisteren. Nadat hun driejarige dochter onlangs van haar ledikant naar een grotemeisjesbed was verhuisd, stond ze 's nachts regelmatig op en zwierf ze door het appartement. Haris vond haar vaak opgekruld en vast in slaap in de gang, genesteld onder de keukentafel, of, het angstaanjagendste plekje van allemaal, in een hoekje bij de wc.

Monica maakte haar voeten los uit de dekens terwijl er opnieuw een gerinkel door het appartement weerklonk. Haris schuifelde mopperend de keuken in, voordat hij de hoorn van de haak nam. Zijn gespannen, dringende toon was nauwelijks meer dan een gefluister.

Een paar ogenblikken later liep haar man weer terug de slaapkamer in, het geschuifel was opgehouden. Haris greep zijn broek, die over de enige stoel in de kamer had gehangen. Hij trok hem zo snel aan dat hij zijn evenwicht verloor en in de stoel plofte. De stoelpoten schuurden over het hardhout.

‘Wat is er aan de hand? Waar ga je heen?’ Nu ze was opgestaan, greep ze de wekker en hield hem dicht bij haar gezicht; het was om en nabij vier uur.

‘Potsdamer Platz. Het begon daar gisteravond laat en is bijna voorbij.’

‘Weer een rel? Wat is er voorbij?’

‘Geen rel, maar ik weet het niet precies. Een soort barricade. Koch noemde het een antifascistische beschermingsmuur.’

‘Wat is een antifascistische beschermingsmuur?’ Monica’s gedachten waren verward. ‘Hoe zie jij een fysieke barrière tegen een ideologie voor je?’

‘Dat ga ik uitzoeken. Koch wil een artikel voor de middag-editie. Secretaris-generaal Ulbricht heeft hem persoonlijk gebeld. Wat dit ook is, het zit er al een tijdje aan te komen. Gisteravond werd de stad overspoeld door duizenden soldaten die dat ding moeten gaan bouwen. Daar is veel coördinatie en planning voor nodig.’

Inmiddels had Haris zijn broek rond zijn smalle heupen getrokken en was hij bezig met de knoopjes van zijn overhemd. Zodra hij daarmee klaar was, kwam hij naar haar toe en gaf haar een kus op haar hoofd. Zijn donkere haar zat nog steeds in de war van het slapen, hoe kort het ook was. ‘Ga maar weer naar bed. Ik ben zo terug. Als ik er niet ben voordat je gaat lunchen, zeg dan tegen je ouders dat ik het jammer vind dat ik verstek moet laten gaan.’

‘Zoals gewoonlijk dus?’ Haar toon klonk scherper dan ze wilde. Zijn gezicht was zo dichtbij dat ze opkeek en een spiertje in zijn kaak zag trillen, ongetwijfeld omdat hij vastbesloten was om niet te reageren.

‘Niet doen.’ Hij zuchtte. ‘Niet vanochtend.’

‘Probeer in ieder geval bij de lunch te zijn.’ Ze pakte zijn hand. ‘Het is al meer dan een maand geleden dat ze je gezien hebben.’

‘Als ze ons zo graag zien, hadden ze niet moeten verhuizen.’

‘Begin daar nu niet weer over, Haris.’ Ze stapte weer in bed en trok de dekens over zich heen. ‘Iedereen verhuist. We zouden er in ieder geval over moeten nadenken.’

Het klopte feitelijk misschien niet dat iedereen vertrok, maar het voelde wel zo. En het was verontrustend. Haris was bij de krant achter de cijfers gekomen en had die aan haar doorgegeven. Ze vermoedde dat hij daar spijt van had, omdat het eerder haar positie versterkte dan de zijne, maar daar kon hij nu weinig meer aan doen. Bovendien had ze het toch al gemerkt. Iedereen had het gemerkt. Alleen al vorige maand waren meer dan dertigduizend burgers van de Deutsche Demokratische Republik via de Sovjetsector van Berlijn, beter bekend als Oost-Berlijn, naar een van de westelijke sectoren van de stad getrokken, meestal de Amerikaanse, om nooit meer terug te keren. De krant waar Haris voor werkte, *Neues Deutschland*, publiceerde dat aantal natuurlijk niet, maar dat maakte het niet minder reëel. De krant had ook niet vermeld dat maar liefst twintig procent van de inwoners de DDR had verlaten sinds 1949. Toch was dat ook waar.

‘Nee, Monica. Ons leven, ons werk... Alles is hier.’ Haris verliet de kamer en riep over zijn schouder: ‘En ik laat me niet ontslaan vanwege een lunch met je ouders.’

Monica krulde zich op tussen de kussens en hoopte nog een uurtje of twee te kunnen slapen voordat Luisa wakker werd. Het voortdurende geruzie over dit punt was het niet waard om wakker van te liggen.

Haris was halverwege de ochtend nog niet terug.

Monica had het ontbijt voor Luisa verzorgd, haar gewassen en samen met haar met poppen gespeeld om de tijd te doden. Om elf uur deed ze haar dochter haar mooiste jurk

aan, zette haar in haar wandelwagen en manoeuvreerde hen beiden het gebouw uit waar ze woonden, de paar treden af en de Rheinsberger Strasse in.

Het was een prachtige, zeldzaam zonovergoten zomerochtend en daarmee was het een perfecte dag om een stukje te lopen in plaats van de bovengrondse metro te nemen naar de Amerikaanse sector: West-Berlijn.

Na een paar stappen hoorde Monica een vreemd gezoem in de lucht. Er waren meer mensen op straat dan op een normale zondag. Ze liepen snel en angstig. Sommigen droegen vuilniszakken. Anderen koffers. Degenen die zich haastten, liepen meestal dezelfde kant op als zij, terwijl degenen die een langzamer tred hadden haar met tranen in hun ogen en een bedrukte uitdrukking op hun gezicht tegemoetkwamen. Zij passeerden haar en liepen weg van het metrostation en de grensovergang.

De grensovergang.

Monica schudde haar hoofd. Je kon het nauwelijks een grens noemen. Er stonden borden met de tekst 'U verlaat op dit moment de Democratische Sector van Berlijn', om aan te geven dat men van de Sovjetsector naar de Amerikaanse sector ging, en een paar verveelde bewakers die af en toe een opmerking maakten, maar dat was dan ook alles. Sterker nog, een paar goede vrienden van hen woonden in de Bernauer Strasse. Het gebouw viel onder de Sovjetsector, terwijl de stoep voor hun deur onder de Amerikaanse sector viel. De bewoners liepen dus gewoon naar buiten zonder ook maar een bewaker te zien. Het leven sloot in beide sectoren naadloos op elkaar aan. Telefoonlijnen, elektriciteitsdraden en rails liepen zo van de ene naar de andere kant. Sterker nog, je kon in de ene sector wonen en in de andere werken, en velen deden dat ook. De door de Sovjet-Unie gesteunde regerende partij, de Sozialistische Einheitspartei (SED), vond het niet leuk dat de inwoners van Oost-Berlijn geld verdienden in de westelijke zone en daardoor de westelijke valuta naar de

Sovjetsector brachten, maar daar konden ze weinig aan doen. Het was tenslotte nog steeds één stad: Berlijn.

In het verleden had de grens echter meer problemen opgeleverd. Monica herinnerde zich het jaar 1949, waarin de Sovjet-Unie had besloten om West-Berlijn volledig van het Westen af te sluiten. Over de weg en per spoor kon niets de Amerikaanse, Britse en Franse delen van de stad bereiken zonder honderdvijftig kilometer DDR-gebied te doorkruisen. Ze hadden nog maar twee vliegroutes beschikbaar, maar toch bleek het Westen onoverwinnelijk. Via deze luchtbrug dropten ze een jaar lang elke drie minuten alle benodigde proviand in de stad door er vliegtuigen overheen te laten vliegen. De DDR moest uiteindelijk zwichten, want zij waren degenen die het moeilijk hadden; zij hadden grondstoffen uit het Westen nodig.

Monica wist natuurlijk wel dat er mensen vertrokken, duizenden zelfs, maar ze wist niet precies waarom. Al miste ze haar ouders, ze genoot wel van haar leven in Oost-Berlijn. Zoals Haris had doen doorschemeren, hadden ze het goed hier. Doordeweeks was ze druk met haar werk. En hoewel ze niet zelf voor die baan had gekozen, genoot ze wel van wat ze deed. De rest van haar tijd vulde ze met haar dochter, haar man, avonden met vrienden en zondagse lunches met haar ouders.

Ze bleef even staan, met haar handen stevig om de stang van de wandelwagen. Er schalde een overheidsbericht door de noodluidsprekers in de buurt. Dit bericht had ze al een paar keer vaag vanuit hun appartement had gehoord.

‘... Bornholmer Strasse, Brunnenstrasse, Chausseestrasse. De grens tussen Oost- en West-Berlijn is gesloten.’

Gesloten? Ze keek om zich heen en verwachtte dat anderen net zo ongelovig zouden reageren als zij. Een stad kon niet worden gesloten. Er waren niet eens echte grenzen om te sluiten.

Niemand reageerde echter verrast. Ze haastten zich gewoon verder.

Monica glimlachte naar haar dochter en liep verder naar de grensovergang. Dit was belachelijk. Het moest een vergissing zijn. Ze sloeg de hoek om, de Brunnenstrasse in, en liet de wandelwagen zo abrupt stoppen dat Luisa schokte.

Met grote ogen kwam het driejarige meisje wat overeind. ‘Mama?’

‘Sst...’ Niet in staat haar blik af te wenden van wat er voor haar gebeurde, reikte Monica naar beneden en gaf Luisa haar handgemaakte pop, die vergeten in haar schoot had gelegen.

Recht voor zich, aan de overkant van de Brunnenstrasse, op de hoek van de Bernauer Strasse, ontdekte Monica een tiental bewakers in het groene uniform van de Duitse politie, de *Volkspolizei*, en nog een stel bewakers in militair uniform. Wat dit ook was, blijkaar was zowel de VoPo als de Stasi nodig. De VoPo’s hadden allemaal een machinepistool over hun schouder. De aanblik was zo schokkend dat het even duurde totdat ze zag wat er zich achter de mannen bevond.

Prikkeldraad lag in grote lussen over de straat.

Monica beseftte dat er een man naast haar stopte, ook al keek ze niet. Ze richtte haar blik opzij. Hij deed haar aan haar vader denken met zijn grijze haar en de formele vilthoed die diep over zijn ogen was gedrukt. Zijn ogen vernauwden zich tot spleetjes, alsof hij nadacht of gewoon zijn best deed om helderder te zien.

‘Wat is hier aan de hand?’ fluisterde ze.

‘Ze hebben het gedaan. Ze hebben er een gevangenis van gemaakt.’ De man wreef met zijn handen over zijn ogen, alsof hij hoopte dat het dan allemaal weer zoals vroeger zou zijn. Zijn ogen werden groot van schrik toen dat niet gebeurde en zonder nog een woord te zeggen draaide hij zich om en schuifelde weg.

Monica liep naar voren. Haar ouders waren nog maar een paar maanden geleden verhuisd en ze woonden eigenlijk maar net in West-Berlijn. Ze kon er vast wel even langs voor een lunch.

Ruim tien meter van de Bernauer Strasse zwaaide een bewaker naar haar. 'Wegwezen. Ga terug,' riep hij.

'Ik ga bij mijn ouders lunchen. Ze wonen daar links.' Ze knipperde met haar ogen en corrigeerde zichzelf. 'Daarachter en dan aan de linkerkant.' De jonge soldaat draaide zich om en volgde haar wijsvinger, alsof ook hij het nieuwe gebouw van haar ouders aan de andere kant van de wirwar van prikkeldraad wilde zien. Ze liet haar vinger zakken en haar blik dwaalde ook naar beneden. Ineens zag ze de blikken op de stoep. Traangasbommen. Ze herinnerde zich die van de rellen op de Potsdamer Platz in 1953.

Op de dag dat de Sovjettanks binnenrolden, was ze er niet bij geweest, maar ze had een week later nog steeds blikken op het plein zien liggen toen ze Haris vergezelde om informatie te verzamelen voor een grote opdracht voor de krant, zijn laatste artikel in een serie over het inmiddels beruchte protest van 17 juni.

Wat haar die dag had afgeschrikt, had Haris gefascineerd. Ze hadden elkaar pas net ontmoet en zijn houding was een van de redenen waardoor ze zich tot hem aangetrokken voelde.

De agressie van de Sovjets maakte haar bang, maar Haris niet. Ze had geprobeerd van zijn zelfverzekerde en nonchalante houding te leren, maar dat was haar nooit gelukt.

Zelfs nu, nu ze Sovjetbewakers een stuk verderop zag staan, kwamen lang verloren gewaande herinneringen aan haar familie naar boven, die in 1945 terugkwam naar Berlijn. Ook de rellen op de Potsdamer Platz in juni waren een beladen dag voor haar familie geweest. Haar vader was daarbij gewond geraakt. Alleen al door het plein over te steken naar huis toe, verloor hij bijna zijn been in het gedrang toen Sovjettanks de demonstranten aanvielen.

Haris koesterde geen angst voor dat soort dingen. De rellen op de Potsdamer Platz hadden voor zijn grote doorbraak gezorgd bij *Neues Deutschland* en hij zag de Sovjets en de protesten in een ander licht door de kansen die ze hem boden.

‘Soms moet er een krachtige boodschap worden uitgezonden.’

Haris en haar vader hadden nauwelijks nog een woord gewisseld na die artikelen en de prijzen en promoties die Haris daardoor in de wacht sleepte.

Monica haalde diep adem om zich te herpakken en zich te concentreren op wat er aan de hand was. Ze keek de bewaker aan. ‘Ze zullen zich zorgen maken als we te laat zijn.’

‘De grens is dicht. Niemand steekt over.’ Een andere soldaat voegde zich bij hem. Deze was wat ouder en terwijl hij dichterbij kwam, greep hij zijn kalasjnikov steviger beet en bewoog zijn hand voorzichtig richting de trekker.

Monica deed een stap achteruit. Hij deed een stap naar voren.

Ze draaide Luisa om en rende naar huis. De wandelwagen hotste en botste over het oneffen wegdek, waarvan een deel nog niet volledig was vervangen en geëgaliseerd na de oorlog. Luisa lachte om de dollemansrit. Monica lachte echter niet. Terwijl ze naar de mensen om haar heen keek, begon ze te beseffen wat er gebeurde. Ze probeerden zich een weg door het prikkeldraad te banen en te ontsnappen. Als dat niet lukte, sjokten ze verslagen naar huis.

Ze stopte bij het station van de bovengrondse metro en schoot een vrouw aan die de trap af sjokte vanaf het perron. ‘Gaat de metro wel de grens over?’

De ogen van de vrouw waren rood en gezwollen. Haar lippen trilden toen ze antwoordde. ‘Nee, op het bord staat dat Rosenthaler Platz het eindstation is. Als je goed kijkt, zie je dat ze de draden hebben doorgeknipt.’ De vrouw maakte een gebaar naar boven en achter zich.

Monica zag de doorgeknipte draden boven de rails hangen. ‘Ze duwden ons met stokken terug.’

Zonder verder nog tijd te verdoen ging Monica verder naar huis, haalde snel Luisa uit de wandelwagen, liet die op straat staan en rende de drie trappen op naar hun appartement en hun telefoon. De kiestoon was normaal. Ze belde naar

Haris' kantoor bij de krant. Niemand nam op. Ze belde haar ouders. Geen verbinding. Ze probeerde het nog eens. Weer geen verbinding.

Monica pakte Luisa op, gaf haar een koekje, ging de trap af en zette haar weer in de wandelwagen. Dit keer liep ze noordwaarts richting de Strelitzer Strasse, een rustigere straat die ook naar West-Berlijn voerde en de Bernauer Strasse kruiste. Op de hoek zag ze opnieuw veel prikkeldraad liggen, maar hier stonden slechts twee bewakers.

Aan de overkant van de straat stonden haar ouders, Gertrude en Walther, en haar jongere zusje Alice, wanhopig naar haar te zwaaien.

Ze rende naar voren en de bewakers draaiden zich om. 'Hé –'

Monica onderbrak de jonge bewaker met een glimlach. 'Alsjeblieft. Ik wil alleen maar even met hen praten. Ik wil alleen –'

Hij draaide zich om voordat ze haar zin had afgemaakt. Eerst dacht ze dat hij haar gewoon negeerde. Toen zag ze dat er even verderop in de Brunnenstrasse commotie was uitgebroken. Het leek alsof een kind, een jonge jongen van een jaar of vijf in een blauwe korte broek, in zijn eentje bij de bewakers halverwege de straat stond. Monica richtte haar blik op de bewakers en zag een paar mensen vanaf de andere kant van het prikkeldraad, vermoedelijk zijn ouders, naar hem roepen.

De jongen rende naar de barricade, maar werd door de bewaker teruggeduwd. De ouders begonnen te jammeren, de moeder hilde in de armen van haar man. De VoPo's hielden zich doof voor het verdriet van de moeder. Ze hielden hun aandacht gericht op het oosten, op de jongen en op de zich verzamelende menigte. Nog twee keer probeerde het kind te vluchten. Nog twee keer werd hij door de bewaker vastgepakt en ruw teruggeduwd.

Nu er niemand naar hen keek, liepen Monica's ouders,

samen met Alice, naar haar toe bij de barricade. Monica wendde zich meteen tot haar vader, omdat ze graag uit zijn mond wilde horen dat alles goed zou komen. Als haar vader zei dat het zo was, geloofde Monica hem.

‘Wat is er aan de hand?’ Ze richtte zich tot hem.

‘West-Berlijn is afgesloten. In één nacht. We zitten nu op een eiland, volledig gescheiden van de DDR en van jullie. Ze noemen dit een ‘antifascistische beschermingsmuur’ en beweren dat het nodig is om hun ideologie puur te houden en niet bloot te stellen aan onwelgevallige westerse invloeden. Ze willen jullie en alle andere burgers van de DDR net zo graag binnen hun grenzen houden als ons erbuiten.’

Zijn woorden klonken Monica bekend in de oren, Haris had een paar uur eerder bijna hetzelfde gezegd.

‘De afspraak was om de stad te verdelen in sectoren, maar de inwoners altijd vrij van de ene kant naar de andere te laten bewegen,’ vervolgde haar vader. ‘Maar dat is nooit zwart-op-wit gezet. Het was slechts een veronderstelling. Nu gebruiken te veel mensen Oost-Berlijn als vluchtroute naar het Westen.’

Hij klonk vermoeid en verslagen, maar niet verrast. Monica ervoer weer datzelfde gevoel van geruststelling als in haar kinderjaren. Haar vader zou wel weten wat hun te doen stond.

‘Wat moet ik doen? Wat gaat er gebeuren?’ vroeg ze, in de verwachting dat hij zou glimlachen en haar angsten zou wegnemen. ‘Kijk het een paar dagen aan,’ zou hij vast zeggen. ‘Alles komt goed.’

In plaats daarvan schudde vader zijn hoofd. ‘Ik weet het niet. Ik betwijfel of Amerika of Groot-Brittannië het risico wil lopen om hierover, over ons, oorlog te voeren. Tijdens de blokkade dropten ze wel voedsel, maar ze hebben de Sovjets nooit gedwongen om toe te geven. In plaats daarvan gaven de Sovjets het uiteindelijk op. Dat is een heel ander verhaal. Nee... Ze zullen niet voor ons vechten.’

‘Maar het zal toch wel weer weggehaald worden?’ vroeg Monica, om toch die geruststelling te krijgen waarnaar ze zo

wanhopig verlangde. 'Er zijn ook mensen die over de grens werken. Families zijn verdeeld over Oost- en West-Berlijn. Ze kunnen ons niet zomaar aan ons lot overlaten.'

Vader zei niets. Moeder keek weg. Alice beet op haar lip, terwijl de tranen over haar wangen stroomden.

'Wat?' Monica stak haar hand weer uit. Ze bleef haken aan het prikkeldraad. Snel trok ze haar arm terug en ze zag dat er een dun straaltje bloed langs haar elleboog naar beneden liep. Haar moeder sloeg haar hand voor haar mond, haar ogen vol tranen en angst.

Haar vader schudde opnieuw zijn hoofd. 'Een paar minuten voordat je aankwam, riep een VoPo dat dit permanent is. Hij zei dat ze van plan zijn om het binnen enkele dagen te versterken. Dan zal er niet alleen meer prikkeldraad liggen, maar een echte muur komen te staan en die zal niet binnen enkele dagen weg zijn, Monica. Misschien zelfs niet binnen enkele maanden.'

Hij stapte naar voren. Het prikkeldraad reikte niet hoger dan tot zijn middel. Zijn stem was inmiddels niet meer dan een gefluister. 'Bedenk wie je man is en voor wie hij werkt, Monica. Hij dient de staat. Hij houdt van je, maar je moet voorzichtig zijn. Deze muur zal alles veranderen. Dit moet eerst aan de mensen van Oost-Berlijn verkocht worden, anders zullen er in de Sovjetsector protesten uitbreken die veel erger zijn dan destijds op de Potsdamer Platz in 1953. De Partij zal haar woordvoerder nodig hebben.'

Hoewel haar vader het nooit zo openhartig had gezegd, wist Monica dat het waar was. *Neues Deutschland* was de belangrijkste en bestgefinancierde krant van Oost-Berlijn, omdat het de krant van de Partij was. En Haris was de belangrijkste verslaggever.

Monica keek weer naar de Brunnenstrasse. Een van de bewakers tilde de huilende jongen op en droeg hem weg, terwijl een ander een traangasgranaat naar de groeiende menigte gooide. Mensen haastten zich weg, al vertroebelde de rook het zicht.

De scherpe geur werd meegedragen door de zachte ochtendbries en plotseling was de rook zo dicht dat nauwelijks zichtbaar was wat er een paar huizen verder gebeurde.

Zij was nauwelijks zichtbaar.

Zonder er nog over na te denken, haalde Monica Luisa snel uit haar wandelwagen en na haar even stevig tegen zich aan gedrukt te hebben, tilde ze Luisa hoog op en duwde haar over het prikkeldraad, zo snel dat haar dochter niet de tijd had om te schreeuwen of zelfs maar te reageren. Luisa's been bleef haken achter het prikkeldraad en haar kreet doorboorde de lucht. Alles werd rood voor Monica's ogen.

Het duurde maar een moment, maar het voelde als eeuwenlang. Alles volgde elkaar snel op. De schreeuw. De karmozijnrode flits van Luisa's kleine dijbeen, die contrasteerde met haar luier, haar jurk en haar witte sokjes. Vaders ogen, opengesperd en vol angst, en toen vastberaden, terwijl hij naar voren strompelde om zijn kleindochter te grijpen en haar onder één arm te nemen net toen haar kleine beentjes de stoep naderden. In één beweging tilde hij Luisa op, drukte haar stevig tegen zijn borst en draaide de VoPo, die nu hun kant op liep, zijn rug toe.

Monica realiseerde zich dat haar vader zich schrap zette en zijn kleindochter tegen de kogels probeerde te beschermen. Ze begreep dat hij verwachtte dat hij neergeschoten zou worden voor wat zij had gedaan. Ze klemde twee krullen van het prikkeldraad in haar handen en duwde de bovenste lus net ver genoeg naar beneden om haar been eroverheen te kunnen steken. Ze wist dat ze zich open zou halen, maar het kon haar niet schelen. Eén sprong en ze zou bij haar dochter zijn. In veiligheid.

'Sta stil of ik schiet.' De roep van de soldaat doorkliefde de lucht en drong door tot elke vezel van haar wezen. Monica deinsde verschrikt terug. Het was geen Duitse kreet. Het was Russisch geweest.

De bries die zojuist nog warm had aan gevoeld, leek nu

Haar passie voor codes opent de deur naar haar eigen verborgen verleden.

1989. Codes, geheimschriften en cryptogrammen: geen raadsel is voor Luisa Voekler onoplosbaar. Dankzij haar talent schopt ze het tot de CIA, maar terwijl collega's spannende missies mogen uitvoeren, blijft zij berichten uit de Tweede Wereldoorlog ontcijferen.

1961. Journalist Haris Voekler leidt een gelukkig leven in Oost-Berlijn, totdat de wrede werkelijkheid van het Sovjet-regime hem desillusioneert. Na de bouw van de Muur raakt hij gescheiden van zijn dochter en zoekt hij via gecodeerde brieven contact.

Wanneer Luisa een verborgen verzameling brieven ontdekt, leert ze de waarheid over haar familie en carrière. Met weinig meer dan een flinke portie hoop en een vaag plan reist ze af naar Berlijn, vastberaden om haar vader te redden. Op de vooravond van de val van de Muur vinden hun verhalen elkaar op een allesbeslissend moment.

Katherine Reay schrijft historische romans met hartverwarmende personages, snelle actie en doordachte plots. Met *De brieven uit Berlijn* werpt ze een licht op de onbrekbare band tussen vader en dochter die geen muur kan tegenhouden.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 302

9 789029 738675